

KV-1570

Seat No. _____

M. A. (Sem. II) Examination

April/May - 2013

I.D. Paper - 205 : Disaster Management

Time : 3 Hours]

[Total Marks : 70

૧ ડિઝાસ્ટર મેનેજમેન્ટનો અર્થ આપી તેના ઉદ્દેશો જણાવો. ૧૪

અથવા

૧ ધરતીકંપ સમયે અને પછી સાવચેતીના પગલાં જણાવો. ૧૪

૨ પૂરની સ્થિતિ પહેલા, પૂર દરમ્યાન અને પૂર ઓસર્યા બાદ લેવાના પગલાં જણાવો. ૧૪

અથવા

૨ વાવાઝોડાની અસરો અને તે માટેના સાવચેતીના પગલાં જણાવો. ૧૪

૩ ગમે તે બે પ્રશ્નોના જવાબ આપો : ૨૦

(૧) ડિઝાસ્ટર મેનેજમેન્ટનું મહત્વ

(૨) આકસ્મિક દુર્ઘટનાના પ્રકારો

(૩) ગુજરાતની પૂર નિયંત્રણ વ્યવસ્થા

(૪) દુષ્કાળનાં કારણો અને તેના ઉપાયો.

૪ ગમે તે છ પ્રશ્નના ટૂંકમાં જવાબ આપો : ૧૨

(૧) 'ચાલો આપણે આપત્તિને અવસરમાં પલટીએ' - આ વિધાન કોનું છે ?

(૨) સ્વતંત્ર ભારતમાં કયા વર્ષમાં રાષ્ટ્રીય પૂર નિયંત્રણ નીતિ જાહેર કરવામાં આવી હતી ?

- (૩) કુદરતી હોનારતમાં મૃત્યુ પામેલ મનુષ્યો અને પશુઓના મૃતદેહોનો નિકાલ કઈ રીતે કરાય છે ?
- (૪) આકસ્મિક હોનારતો કઈ ?
- (૫) જૈવિક હોનારતો કઈ ?
- (૬) દુષ્કાળ નિયંત્રણ માટેની સ્વૈચ્છિક સંસ્થાઓની કામગીરી જણાવો.
- (૭) ભૂકંપ સહાયમાં કઈ સામગ્રી વહેંચવી જોઈએ ?
- (૮) શોર્ટ સરકીટ થાય તો શું કરવું જોઈએ ?

૫ યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરી જવાબ આપો :

૧૦

- (૧) માનવસર્જિત હોનારત કઈ ?
- (અ) ધરતીકંપ (બ) પૂર
(ક) વાવાઝોડું (ડ) યુદ્ધ
- (૨) વાસ્તવિક રીતે પૃથ્વીના કેટલા ટકા ભાગમાં જંગલ હોવા જોઈએ ?
- (અ) ૩૩% (બ) ૧૦%
(ક) ૨૪% (ડ) ૯%
- (૩) 'ત્સુનામી' શબ્દ કઈ ભાષા ઉપરથી ઉતરી આવ્યો છે ?
- (અ) ચાઇનીઝ (બ) જાપાનીઝ
(ક) ઈન્ડિયન (ડ) અમેરિકન
- (૪) ગુજરાત રાજ્ય આપત્તિ વ્યવસ્થાપન સત્તા મંડળના અધ્યક્ષ કોણ છે ?
- (અ) ગૃહમંત્રી (બ) મુખ્ય મંત્રી
(ક) મહેસૂલ મંત્રી (ડ) આરોગ્ય મંત્રી
- (૫) હોનારતમાં ફસાયેલા લોકોને બચાવવા સૌપ્રથમ કોની મદદ લેવાય છે ?
- (અ) મહેસૂલ વિભાગ (બ) પોલીસ કે લશ્કર
(ક) સ્વૈચ્છિક સંસ્થાઓ (ડ) કોઈ જ નહિ

- (૬) માનવી દિવસમાં કેટલા કિલોગ્રામ હવા વાપરે છે ?
 (અ) ૧૦ (બ) ૧૨
 (ક) ૧૪ (ડ) ૧૬
- (૭) ભોપાલ ગેસ દુર્ઘટનામાં કયો ગેસ લીક થયો હતો ?
 (અ) ક્લોરીન
 (બ) કાર્બન ડાયોક્સાઇડ
 (ક) મિથાઇલ આઈસો સાઈનાઈટ
 (ડ) હાઈડ્રોજન
- (૮) કયો સુપ્ત પ્રકારનો જ્વાળામુખી છે ?
 (અ) ચિમ્બોરાઝ (બ) કાટોપેક્સી
 (ક) કુજિયામા (ડ) એકેય નહીં
- (૯) ભૂકંપની તીવ્રતા કયા સાધનથી મપાય છે ?
 (અ) બેરોમીટર (બ) થર્મોમીટર
 (ક) સિસ્મોગ્રાફ (ડ) સ્ટેથેસ્કોપ
- (૧૦) સામાન્ય રીતે કેટલા રીક્ટર સ્કેલથી હળવા ભૂકંપ ઓછા વિનાશકારી છે ?
 (અ) ૧૦ (બ) ૮
 (ક) ૮ (ડ) ૬